

РІШЕННЯ

щодо присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ДФ 07.073.001 Поліського національного університету Міністерства освіти і науки України прийняла рішення щодо присудження ступеня доктора філософії галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Марини Михайлівни Патинської-Попети на підставі прилюдного захисту дисертації «Управління фінансовим потенціалом територіальних громад на засадах сталого розвитку та європейської інтеграції» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

«21» листопада 2023 року

Марина Михайлівна Патинська-Попета, 1991 року народження, громадянка України. У 2014 р. закінчила Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, здобула кваліфікацію: ступінь вищої освіти «Магістр», спеціальність «Адміністративний менеджмент».

Дисертацію виконано у Поліському національному університеті Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник – Зінчук Тетяна Олексіївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та європейської інтеграції.

За темою дисертації опубліковано 27 наукових праць, з них 8 праць, в яких опубліковано основні результати дослідження, у т. ч. 2 статті в науковому періодичному виданні, проіндексованому в МБД Scopus, 6 – у вітчизняних наукових фахових виданнях категорії Б, у т. ч.:

1. Патинська-Попета М. М. Інституційні засади соціально-економічного та фінансового розвитку ОТГ. *Наукові горизонти*. 2019. № 10(83). С. 41–50. DOI: 10.33249/2663-2144-2019-83-10-41-50.

2. Patynska-Popeta M., Zinchuk T. Prospective areas for managing the financial potential of sustainable development of territorial communities. *Scientific Horizons*. 2022. 25(11). pp. 120-130. DOI: 10.48077/scihor.25(11).2022.120-130.

3. Патинська-Попета М. М. Євроінтеграційні перспективи управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад. *Науковий погляд : економіка та управління*. 2021. №5 (75). С. 24–32. DOI: 10.32836/2521-666X/2021-75-4.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради, а також присутні на захисті фахівці:

1. Першко Лариса Олександрівна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління Поліського національного університету (**рецензент**).

Роботу оцінено позитивно, серед зауважень та дискусійних положень зазначено:

1. У теоретичному розділі дисертації систематизовано наукові погляди та узагальнено підходи до трактування змісту поняття «фінансовий потенціал», класифіковано його види й запропоновано методичний підхід до управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад. Водночас вважаємо, що зміст дисертації значно виграв би, якби дисертанткою були сформульовані критерії оцінки фінансового потенціалу територіальних громад.

2. В аналітичній частині дослідження автором охарактеризовано особливості формування фінансового потенціалу територіальних громад з акцентом на першому етапі децентралізації, в той час як решта етапів проаналізовано опосередковано.

3. У проєктній частині дослідження дисертанткою сформульовано напрями партисипативного стратегічного планування як інноваційної моделі управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад з урахуванням європейських пріоритетів. Робота значно виграла б, якби авторка навела конкретні приклади застосування партисипативних підходів при стратегічному плануванні розвитку територіальних громад.

2. Якобчук Валентина Павлівна – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління Поліського національного університету (**рецензент**).

Роботу оцінено позитивно, серед зауважень та дискусійних положень зазначено:

1. Дисертантка доцільно зауважує, що фінансовий потенціал територіальних громад включає не тільки фактичні обсяги фінансових ресурсів, а й невикористані можливості щодо їх розширення й поповнення в перспективі, водночас вважаємо, що у роботі недостатньо розкрито потенційні джерела утворення таких ресурсів.

2. У роботі слушно зроблено акцент на необхідності застосування інноваційних важелів управління фінансовим потенціалом територіальних громад, проте механізм їх дії залишився поза увагою автора.

3. Дослідження закордонного досвіду управління фінансовим потенціалом територіальних громад у дисертації сфокусовано суто на країнах ЄС, в той час як робота значно виграла б, якби автор навів приклад і інших країн.

3. Трусова Наталя Вікторівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (**опонент**).

Роботу оцінено позитивно, серед зауважень та дискусійних положень зазначено:

1. Позитивно оцінюючи, запропоновані дисертанткою підходи до управління фінансовим потенціалом територіальних громад (рис. 3.2), вважаємо, що зміст дисертації виграв би, якби авторкою були сформульовані пропозиції щодо збільшення податкоспроможності територіальних громад й спрямування додатково залучених коштів на задоволення соціально-економічних потреб їх мешканців.

2. Безумовною перевагою дисертаційної роботи є формування напрямів сталого розвитку територіальних громад, серед яких ключовими визнано такі: екологічна безпека, стабільна соціально орієнтована економіка, сприятливі соціальні умови, якість та стандарти життя. Однак така пропозиція носить досить узагальнюючий характер та потребує більш детального обґрунтування.

3. Автор приводить дані табл. 2.4 та рис. 2.2, які свідчать про незначний розрив між доходами і видатками територіальних громад (с. 72-74). Проте в роботі не наголошено, яким чином можна було б збільшити доходи місцевих бюджетів та зменшити видатки на утримання апарату управління, оскільки органами місцевого самоврядування фактично нівелюється розвиток інфраструктури громад, а при розподілі коштів діють старі механізми фінансування видатків.

4. Здобувачці бажано було б запропонувати новий механізм розподілу видатків на саморозвиток територіальних громад (транспорт, модернізація освітніх закладів, покращення медичного обслуговування, підвищення рівня надання адміністративних послуг), враховуючи алгоритм відновлення їх фінансового потенціалу у повоєнний період розвитку та в умовах євроінтеграційних перспектив, який представлено на рис. 3.8 дисертаційного дослідження.

5. Дисертантка торкається надзвичайно важливої проблеми – екологічної безпеки країни та збереження довкілля територіальних громад (с. 98-103). Робота значно виграла б, якби автором були обґрунтовані позиції щодо розвитку нових стандартів утилізації відходів в громадах, формування природоохоронних заходів та введення комплексних екологічних програм із залученням грантового фінансування як на державному, так і на локальному рівнях. Це б сприяли забезпеченню додатковими фінансовими ресурсами територіальних громад за пріоритетними напрямками екологічної політики держави, особливо під час військового стану та повоєнного відновлення країни.

4. Щур Роман Іванович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (опонент).

Роботу оцінено позитивно, серед зауважень та дискусійних положень зазначено:

1. У дисертаційному дослідженні значний акцент зроблено на першому етапі реформи децентралізації, водночас робота значно виграла б, якби авторка приділила більше уваги сучасному стану її реалізації.

2. Не заперечуючи практичну цінність проаналізованих дисертанткою показників фінансового потенціалу окремих територіальних громад Житомирської області, для більш глибокої оцінки слід використовувати ширший перелік показників.

3. Потребують уточнення інструменти реалізації запропонованих дисертанткою інноваційних підходів управління фінансовим потенціалом сталого розвитку територіальних громад.

4. У ході висвітлення основних результатів дослідження доцільно було б звернути увагу на досвід Європейського Союзу щодо формування податкоспроможності територіальних громад.

5. Литвинчук Ірина Леонідівна, доктор економічних наук, професор, керівник Центру інтелектуальної власності, інноватики та управління проектами Поліського національного університету (голова ради).

Роботу оцінено позитивно.

А також:

6. Кравчук Ірина Ігорівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та маркетингу Поліського національного університету (гарант ОНП Менеджмент).

Роботу оцінено позитивно.

Результати голосування:

«За» – 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» – немає,

«Утримались» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Патинській-Попеті Марині Михайлівні ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Голова спеціалізованої
вченої ради ДФ 07.073.001

Ірина ЛИТВИНЧУК